

Vergaderjaar 2008–2009

17 050

Misbruik en oneigenlijk gebruik op het gebied van belastingen, sociale zekerheid en subsidies

Nr. 366

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID EN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 december

1. Inleiding

In de brief van 19 juni, 17 050 nr. 358 is u door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid toegezegd de voorbereiding van aanvullende wetgeving waardoor meer aansprakelijkheden worden gelegd bij inleners die werken met malafide of niet-gecertificeerde uitzendondernemingen ter hand te zullen nemen en hierover overleg te voeren met sociale partners. In de genoemde brief hebben wij u gemeld niet afwijzend te staan tegen het voorstel van de Algemene Bond Uitzendondernemingen (ABU) om inleners die met een niet-gecertificeerde uitzendonderneming in zee gaan hoofdelijk aansprakelijk te stellen voor het loon (ter hoogte van het wettelijk minimumloon) en dit civielrechtelijk te regelen. In deze brief informeren wij u over de maatregelen die wij zullen nemen en hoe wij de niet-geregistreerde uitzendondernemingen zullen ontmoedigen. Hiermee geven wij uitvoering aan de motie Van Hijum en Spekman, 29 407, nr. 93.

2. Zelfregulering wint aan slagkracht

Wij stellen vast dat steeds meer signalen erop wijzen dat de door de branche tot ontwikkeling gebrachte vormen van zelfregulering hun vruchten beginnen af te werpen. Zo is het aantal uitzendondernemingen dat over een certificaat beschikt en in het register van de Stichting Normering Arbeid (SNA) is opgenomen in de periode maart/november 2008 inmiddels gegroeid van 1466 tot 1790 bedrijven. In dezelfde periode zijn 80 uitzendondernemingen uit het register doorgehaald. 160 Ondernemingen hebben zich voor certificering aangemeld. Voorts nemen werkgevers en werknemers steeds vaker hun verantwoordelijkheid door in cao's afspraken te maken over het verplicht in zee gaan met gecertificeerde uitzendondernemingen. Uit een update van het onderzoek naar het aantal cao's dat een dergelijke bepaling bevat, blijkt dat dit aantal in de periode maart/september gegroeid is van 22 naar 35 cao's. Daarbij valt op dat deze

afspraken met name zijn gemaakt in bedrijfstakken waar veel met inlening van personeel wordt gewerkt. De SNCU (Stichting Naleving CAO voor Uitzendkrachten) ziet toe op naleving.

Vermelding verdient bovendien dat uitzendkoepels afspraken maken met gemeenten over het doorgeven van adressen waar uitzendkrachten worden gehuisvest. Zo wordt het voor gemeenten gemakkelijker de handhaving op illegale huisvestingssituaties te richten.

Om de initiatieven vanuit de branche te ondersteunen streven wij ernaar nog dit jaar een wetsvoorstel bij uw Kamer in te dienen dat betrekking heeft op inlenersaansprakelijkheid. Voorgesteld wordt dat de inleners en het uitzendbureau hoofdelijk aansprakelijk zijn jegens de arbeidskrachten voor de voldoening van het toepasselijke minimumloon en de toepasselijke minimumvakantiebijslag. Inleners die in werken gaan met gecertificeerde uitzendondernemingen worden van de inlenersaansprakelijkheid vrijgesteld.

3. Registratie

Om fraude en illegaliteit tegen te gaan is het belangrijk dat er een duidelijk register komt. Wij zijn daarom voornemens een afzonderlijk, gemakkelijk en gratis toegankelijk register van uitzendondernemingen, dat niet tot nieuwe administratieve lasten leidt, in te voeren. Het uitzendregister zal gebruik maken bestaande gegevens uit het Handelsregister. Het is te zien als een deelverzameling van alle ondernemingen die uitzendarbeid als hoofd- of nevenactiviteit verrichten. Onderbrengen bij de Kamer van Koophandel ligt in de rede.

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het Ministerie van Economische Zaken en de Kamer van Koophandel gaan thans na hoe dit register het best vormgegeven kan worden. Met het uitzendregister wordt een grotere transparantie van de markt bereikt. Inleners krijgen hierdoor de mogelijkheid om gemakkelijk na te gaan, of zij zaken doen met een geregistreerd bureau. De Stichting Normering Arbeid (SNA) krijgt via het register een overzicht van alle uitzendbureaus. Deze bureaus zullen worden benaderd door de SNA met een oproep om zich te laten certificeren volgens de NEN-4400-1 of -2. De SNA en kamers van koophandel zijn ook met elkaar in overleg over de wijze waarop het aanleveren van gegevens het meest praktisch kan worden vormgegeven.

Alle uitzendbureaus met vestigingen of een gevolmachtigde agent in Nederland hebben registratieplicht op basis van de Handelsregistratiewet. Het register zal daarnaast openstaan voor alle buitenlandse uitzendbureaus die in Nederland opereren en voor uitzendondernemingen zonder vestiging. Daarmee wordt het bereik van het register verder vergroot. Aldus ontstaat naar verwachting voor het uitzendregister een nagenoeg volledige dekking van de uitzendmarkt. «Witte» (buitenlandse en mobiele) uitzendbureaus zullen ervoor kiezen om zich kenbaar te maken en zullen zich registreren. De uitzendondernemingen die zich niet registreren, zijn naar verwachting met name de «Zwarte» uitzendondernemingen.

Daarom is ook afgezien van een uitbreiding van de registratieplicht. Een dergelijke uitbreiding zou zeer ingrijpend zijn (bijvoorbeeld internationaalrechtelijk, maar ook qua uitvoering) en niet passen bij het karakter van de Handelsregistratiewet. Het is niet te verwachten dat «Zwarte» uitzendbureaus zich bij een verplichte registratie wél zouden melden. Het kenmerk van «Zwart» is immers dat men buiten het zicht van officiële instanties opereert.

4. Aanpak niet geregistreerde uitzendondernemingen

Het is belangrijk om inleners aan te spreken op hun verantwoordelijkheid en hen te bewegen te werken met uitzendondernemingen die ten minste geregistreerd zijn. Hiervoor doen wij de volgende voorstellen.

Eerstedagsmelding

Door middel van indiening van de derde nota van wijziging op het Belastingplan 2009 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 31 705, nr. 8) wordt voorgesteld de generieke EDM-verplichting per 1 januari 2009 te laten vervallen. Deze maatregel verlicht de administratieve lasten voor het bedrijfsleven. In de nota van wijziging wordt tevens voorgesteld de inspecteur de bevoegdheid te geven aan een individuele inhoudingsplichtige, in bepaalde situaties, alsnog de EDM-verplichting op te leggen. Een van deze situaties is het strafrechtelijk vervolgd worden indien ten onrechte inschrijving in het handelsregister achterwege is gebleven.

G-rekening

In de bestaande werkwijze van de Belastingdienst dient bij de aanvraag van een g-rekening een uittreksel uit het Handelsregister te worden overlegd dat niet ouder is dan drie maanden. Om het voorgenomen register van uitzendbureaus te ondersteunen is het voornemen deze werkwijze in die zin te veranderen dat de aanvrager van een g-rekening, indien opereert als uitzendonderneming, bewijs overlegt waaruit blijkt dat de aanvrager is geregistreerd in het daarvoor bestemde register als *uitzend*-onderneming. Daarmee wordt bereikt dat uitzendondernemingen alleen voor een g-rekening in aanmerking kunnen komen als zij als uitzend-onderneming staan geregistreerd. Voor de praktijk geldt dan: bezit g-rekening = geregistreerd. Deze maatregelen sluiten aan op de gedachte die ten grondslag ligt aan de motie Van Hijum en Spekman, waarin wordt verzocht om maatregelen die zijn gericht op het tegenwerken van niet-geregistreerde uitzendondernemingen ten einde de bedrijfsvoering onmogelijk te maken

Handhaving

Een effectieve handhaving is noodzakelijk om de sluitende aanpak van malafide uitzendondernemingen. De AI en de Belastingdienst treffen daarom voorbereidingen om in 2009 een multidisciplinair interventieteam op te starten. Dit zal zich richten op de bestrijding van illegale tewerkstelling, fiscale fraude, onderbetaling en uitkeringsfraude in de uitzendbranche. Dit voorstel wordt ingebracht in de bestaande Landelijke Stuurgroep Interventieteams om hierover met de overige partners zoals de gemeenten een besluit te nemen. Voorts zullen de Arbeidsinspectie en de Belastingdienst nadere afspraken maken met de SNA over een versterking van de gegevensuitwisseling zoals de uitwisseling van de wel geregistreerde maar niet gecertificeerde uitzendondernemingen. Bovendien zullen de Arbeidsinspectie, de Belastingdienst en de SIOD afspraken maken over een nauwere samenwerking. Deze samenwerking is gericht op een gedeelde informatiepositie (waarin ook het nieuwe uitzendregister wordt betrokken) en op een geïntegreerde aanpak van de malafide uitzendbureaus.

Net als in voorgaande jaren blijft de uitzendbranche in 2009 voor de Arbeidsinspectie een prioritaire sector voor handhaving van de Wet arbeid vreemdelingen (Wav) en de Wet Minimumloon en minimumvakantie-toeslag (WML). Naar verwachting worden in 2009 ca. 900 onderzoeken in deze branche uitgevoerd. De nadruk ligt daarbij op het niet-gecertificeerde

deel van de branche. Ter ondersteuning van het registratie- en certificeringstelsel zullen tenminste 350 van deze controles uitgevoerd worden bij uitzendondernemingen die zich wel hebben laten registreren maar zich niet hebben laten certificeren en bij ondernemingen die afgewezen zijn voor certificering.

De Belastingdienst neemt in het toezicht voor 2009 de bemiddeling van arbeid onder de noemer «Arbeidsmarkt» als thema op. De thema-aanpak heeft een meerjarig karakter en kenmerkt zich door de inzet van het gehele handhavingspalet. Daarnaast wordt ook ingezet op het zogenoemde Horizontaal Toezicht. De eerste gesprekken met zowel de verschillende brancheorganisaties als met de SNA zijn in dit kader al gevoerd. De beoogde doelen zijn onder andere het kunnen aansluiten bij het zelftoezicht in de branche (zie onderdeel 2 hiervoor) en het verstrekken van informatie door het georganiseerde deel van de branche over malafide uitzendbureaus.

5. Slot

Met de in de brief van 19 juni genoemde maatregelen, het wetsvoorstel inlenersaansprakelijkheid en de acties uit deze brief wordt een groot deel van de in het ABU-pakket opgenomen voorstellen overgenomen, waarmee wij zelfregulering in de branche ondersteunen.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. P. H. Donner

De staatssecretaris van Financiën,
J. C. de Jager